

Niet wéér die step

Premier Balkenende rijdt een stukje op een Segway-step tijdens het Nationaal Innovatie Event, eind 2005. Foto Raymond Rutting / de Volkskrant

Eerst mocht hij wel, en toen weer niet, en straks misschien weer wel. Maar goedkeuring van de Segway-step kan ook nog wel anderhalf jaar duren. Het apparaat is uitgegroeid tot een symbool van de ambtelijke stroperigheid. Door **Kim van Keken**

Op het eerste gezicht is de Segway een gewoon stepje. Een best aardig elektrisch stepje dat door de minister liefdevol 'geinig' wordt genoemd. Maar het stepje is vooral écht bijzonder omdat het de politici in Den Haag alweer anderhalf jaar in zijn greep weet te houden. Voordat het stepje wettelijk toegelaten wordt, zou het nog weleens anderhalf jaar kunnen duren.

Vrijwel iedereen wil dat de tweewieler op de openbare weg mag worden gebruikt. Na drie debatten, vele verzoeken, talloze schriftelijke (en mondelinge) vragen en een livijng onderzoek gaat legalisering nog lang duren, is de verwachting.

Het stepje symboliseert 'de stroperigheid' op het ministerie van Verkeer en Waterstaat, vindt het SP-Kamerlid Emile Roemer. Welnee, zegt VVD'er Paul de Krom. Het is veel erger, wat hem betreft. 'De Segway staat symbool voor de kloof tussen de politiek en de burger.' Kun je, als politicus, voor je goede contacten wel leuk gaan koffieleuten in zaaltjes door het hele land, 'maar tegen dit bizarre verhaal kan geen koffie op'.

Dat verhaal begon tijdens de Haagse kerstvakantie in 2006 met de chronisch zieke Tim. De Telegraaf berichtte over het jongetje, en vooral over het 'hippe' stepje dat hem werd afgenomen. Het jongetje kon nog geen tweehonderd meter lopen, maar met de Segway kon hij zich voortbewegen. De tweewieler werd al jarenlang gedoogd, dus niemand die erom maalde.

Tot de jaarwisseling, want vanaf 2007 zou worden opgetreden tegen de illegale step. Wie op het ding werd aangetroffen, kon een boete van 65 euro verwachten. Gedogen, dat doen we niet meer in Nederland.

Dat liet de toenmalige minister van Verkeer en Waterstaat Karla Peijs ook weten naar aanleiding van Kamervragen van de VVD: de step mocht niet, heeft nooit mogen, en mag ook in de toekomst niet. Natuurlijk kon zij zich ook wel voorstellen dat gehandicapten baat hadden bij zo'n innovatief apparaat, maar toch, de verkeersveiligheid staat voorop, meldde ze. Dus wilde ze geen Segways zien op de stoep, het fietspad of de weg. Hoe vervelend dat ook kon zijn voor de Nederlanders die, voor een slordige 5.000 euro, zo'n elektrische tweewieler hadden aange-

schaft. Bovendien, meldde ze: het mag niet van Europa.

Haar opvolger dacht een maandje later duidelijk anders over legalisering. Voor het eerst stond Camiel Eurlings als Verkeersminister in de grote vergaderzaal van de Tweede Kamer, en hij meldde glunderend dat hij het een genoegen vond om over zo iets moois als de Segway te praten. Het ding is innovatief en interessant, aldus de minister. 'Ik vind het een geinig apparaat.' En ook een belangrijk apparaat: 'Niemand wil dat een zwaargehandicapt jongetje van zijn Segway wordt afgetrokken.' Met die woorden kondigde de minister een ontheffing aan voor gehandicapten. Voortaan mochten hart- en longpatiënten wel op de step.

Daarmee was het probleem nog niet opgelost. Want ook Eurlings meldde dat de Segway eerst langs de Europese Commissie moest, voordat die voor iedereen legaal zou kunnen worden. 'Volstrekte onzin', riep - en roept - het VVD-Kamerlid De Krom daarover. De elektrische tweewieler mag inmiddels op de openbare weg rijden in België (dat heeft zijn wetten aangepast), in Oostenrijk (daar is het een fiets) en in Italië (daar mag die gewoon zonder al te veel wetsaanpassingen).

Plots bleek dat de weg langs de Europese instituties niet nodig was. De Krom ziet dat steeds gebeuren. 'De Kaderrichtlijn water, bijvoorbeeld.' Hij noemt ook 'de strenge luchtkwaliteitseisen' die in Nederland zijn gekoppeld aan wegenbouw. Precies het soort zaken waarvoor minister Eurlings nu een commissie heeft ingesteld die eens moet bekijken of de procedures allemaal wat simpeler kunnen.

Wat de Segway betreft wilde Eurlings toch eerst een onderzoek naar de verkeersveiligheid. Na een half jaar concludeerde de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) eind vorig jaar dat het toelaten van de Segway niet leidt tot meer ongelukken op de straat of het fietspad. Alleen op de stoep kunnen er problemen ontstaan.

Laatst werd de minister voor de zoveelste keer naar de Kamer geroepen om uitleg te geven over

de Segway - die nog steeds verboden is voor het grootste deel van de bevolking. Eurlings zou het nooit hardop zeggen, maar net als de leden in de Tweede Kamer moet hij soms denken: niet wéér die step. 'Het is zo'n raar debat, dat het niet zou misstaan het op oudejaarsavond in Carré te voeren', zegt de SP'er Roemer, met een knipoog naar de oudejaarsconferentie. 'Lachwekkend dus.'

Waar het nu vooral op vastloopt, is geen onwil, maar regelgeving. Een meerderheid van de Kamer wil de Segway legaliseren; Eurlings zelf is vóór. Langs Europa hoeft dus niet meer. Toch kwam minister Ernst Hirsch Ballin van Justitie begin maart aan de Kamer uitleggen dat legaliseren helemaal niet zo eenvoudig is. De Verkeerswet moet worden aangepast, en dat duurt in Nederland nu eenmaal anderhalf jaar.

'O m gek van te worden', zegt De Krom. 'De Kamer wil iets, en het gebeurt gewoon niet.' Hij bijt zich vast in het onderwerp, niet eens meer zo zeer vanwege het stepje. 'We zitten vast in onze eigen regeltjes, zijn gevangen in een ambtelijke molen. De bureaucratie regeert.' Als zo'n klein onderwerp al zo'n gesteggel oplevert, hoe moet het dan met de grote thema's? Dat is de grootste zorg van de VVD.

Zijn collega Lia Roefs van de coalitiepartij PvdA zou graag wat meer 'met de grote lijnen bezig zijn'. Natuurlijk is het debat over de Segway belangrijk, maar ze heeft nu toch al wel heel veel tijd gestoken in het stepje. 'Het is überhaupt de vraag of nu echt zo veel mensen gebruik zullen maken van de step - het ding kost toch een paar duizend euro.'

Maar principes zijn principes, dus diende ze samen met De Krom een voorstel in waarin wordt geëist dat de Segway legaal wordt. Vandaag moet het ministerie met een antwoord komen. 'We kunnen niet nog eens anderhalf jaar wachten', zegt Roefs. Vooral omdat het gaat om een innovatief ding. Door de slepende kwestie is de tweewieler al bijna weer verouderd.

'Wat me het meest stoort, is dat we behoefte hebben aan nieuwe ontwikkelingen. Die hebben we heel hard nodig', zegt Roefs. 'Mensen hebben de pest aan lange procedures, daar moeten we echt iets aan doen.' Of ze nog een voorbeeld van een lange procedure kan noemen? 'We hebben veel gesproken over of de autoverlichting overdag aan moet. Nog eentje: het veranderen van een ANWB-bord. Dat duurt minimaal een jaar.'

Roemer (SP) stoort zich aan hetzelfde. Zo kreeg hij een mailtje van een man die zijn rijbewijs was kwijtgeraakt na een hersenbloeding. Volgens de regels krijgt hij het weer terug na behandeling. Deze man wordt echter niet behandeld; hij is volgens zijn behandelaars genezen. 'Maar zijn rijbewijs krijgt hij niet terug. Kan niet volgens de regels.'

Ruim een jaar geleden stelde het Kamerlid hier vragen over. Er zou een advies komen van de Gezondheidsraad. 'Ik heb er al zes keer naar gevraagd, nu komt er eind 2008 een advies. Daar word je toch onpasselijk van.'

Roemer heeft één advies aan deze 'ambitieuze' minister: 'Doe eerst wat aan die stroperigheid, anders bereik je helemaal niets.'

Sander de Rouwe (CDA) ziet die bureaucratie ook wel. 'We zijn overgeorganiseerd, maar ook het meest verkeersveilige land van Europa.' Ach ja, hij ziet ook wel dat de Segway 'een sexy apparaatje is', 'een leuk ding voor de oppositie'. Het is een 'mooie gadget', zegt hij. 'Maar ook een troeteltje van de VVD.'

Wonder op wielen

Onder de codenaam Ginger werd in december 2001 de Segway gepresenteerd door uitvinder Dean Kamen. Met veel bombarie, want al bijna een jaar liet hij de wereld wachten op 'een wonder'. De hype werd lang in stand gehouden doordat op internet het gerucht de ronde deed dat een uitvinding de wereld op de kop zou zetten.

Dat werd dus de Segway, ook wel yuppenstep genoemd. Het ding (de goedkoopste kost 5.850 euro exclusief BTW) verandert van richting via de lichaamshouding van de stepper. Wie naar voren leunt, rijdt vooruit; wie achterover leunt, rijdt achteruit.

De tweewieler wordt gezien als milieuvriendelijk, vooral omdat hij door een elektrische motor wordt aan gedreven. De step kan 20 kilometer halen. Maar in België mag hij op het trottoir 6 kilometer rijden, en op de fietspaden 18 kilometer per uur. De Segway werd tot 2007 op straat gedoogd. Inmiddels is de step verboden op de weg, de stoep en het fietspad. Voor hart- en longpatiënten is een uitzondering gemaakt. Ook mag de Segway worden gebruikt op 'privéterrein'. Zo wordt op Schiphol met de tweewielers rondgereden.

Ook de bodes van de Tweede Kamer hebben een elektrische step. Een voorlichter van de Kamer wil er niet veel over kwijt, maar meldt wel dat het apparaat goed bevalt. 'We kunnen zaken sneller rondbrengen.'

Hoe de introductie van een step niet vastloopt op onwil, maar op de Haagse regelgeving.

